

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคโบราณรักษ์ได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรค เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งพรรค พรรคโบราณรักษ์จะต้องดำเนินการให้มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด ตามที่นายทะเบียนกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามทะเบียนสมาชิกพรรค พรรคโบราณรักษ์มีสมาชิก จำนวน ๕,๖๗๑ คน แต่จากการตรวจสอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พบว่า สมาชิกกิตติมศักดิ์ จำนวน ๒,๕๕๐ คน ที่พรรคโบราณรักษ์อ้างว่า เป็นสมาชิกของพรรคที่รวม อยู่ในจำนวน ๕,๐๐๐ คน นั้นด้วย ไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกของพรรคเพียงพรรคโบราณรักษ์มีหนังสือ ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเชิญเข้าเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ไม่ปรากฏว่า ได้ตกลงยอมรับเป็นสมาชิก กิตติมศักดิ์ พรรคโบราณรักษ์ถือเอาว่า เมื่อไม่มีการส่งไปรษณีย์ตอบรับกลับคืนและไม่คัดค้านก็ถือว่าเป็นสมาชิกของพรรคแล้ว นายทะเบียนว่า ตามข้อเท็จจริงสมาชิกกิตติมศักดิ์ จำนวน ๒,๕๕๐ คน ยังไม่เป็นสมาชิกของพรรคโบราณรักษ์ พรรคโบราณรักษ์จึงมีสมาชิกไม่ครบจำนวนภายในกำหนดเวลาที่ กฎหมายกำหนด มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ให้ยุบพรรคโบราณรักษ์

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและส่งสำเนาให้พรรคโบราณรักษ์ชี้แจง ข้อเท็จจริง

พรรคโบราณรักษ์ ชี้แจงว่า พรรคโบราณรักษ์มีสมาชิกพรรคครบจำนวน ๕,๐๐๐ คน ภายใน กำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มี คำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่า พรรคโบราณรักษ์มีสมาชิกไม่ครบ จำนวน ๕,๐๐๐ คนนั้น ไม่ถูกต้อง เป็นการเลือกปฏิบัติ

ผู้ร้องยื่นคำชี้แจงว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖ มีอำนาจตรวจสอบสืบสวน

เพื่อหาข้อเท็จจริงว่า พรรคการเมืองที่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคแล้วได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือไม่ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า พรรคการเมืองใดฝ่าฝืนก็ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นได้ กรณีนี้ จากการสืบสวนหาข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคโบราณรักษ์ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับนายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์ การดำเนินการต่อทุกพรรคการเมืองก็ทำอย่างเดียวกัน มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติแต่อย่างใด

พิจารณาแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาที่พรรคโบราณรักษ์ชี้แจงว่า ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกครบตามจำนวนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด โดยในเขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พรรคได้มีหนังสือเชิญบุคคลให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ จำนวน ๒,๕๕๐ คน โดยส่งหนังสือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเมื่อครบกำหนดเวลาให้ยื่นคำคัดค้านที่ระบุไว้ในหนังสือที่ส่งไปแล้ว ไม่มีผู้ใดคัดค้าน และไม่มีหนังสือฉบับใดส่งกลับคืนมาเนื่องจากไม่ถึงมือผู้รับ พรรคโบราณรักษ์จึงเชื่อว่า ผู้ถูกเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์ได้ตกลงยอมรับการเป็นสมาชิกของพรรคแล้ว ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของพรรคข้อ ๓๕ ที่กำหนดว่า “สมาชิกกิตติมศักดิ์ คือ บุคคลผู้ซึ่งมีคุณวุฒิพิเศษ หรือมีลักษณะพิเศษในทางวุฒิการศึกษา มีหรืออาจมีอุปการคุณต่อพรรคที่คณะกรรมการบริหารพรรคเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเชิญผู้ใดให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ให้หัวหน้าพรรคมีหนังสือเชิญทางไปรษณีย์ เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือ ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวมีสมาชิกภาพ และให้ลงทะเบียนแยกประเภทสมาชิกไว้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรค สมาชิกกิตติมศักดิ์ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๓๖ ด้วย” ดังนั้นพรรคโบราณรักษ์จึงได้เสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อให้มีมติรับเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ ถือว่าพรรคโบราณรักษ์ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปแล้ว ข้อนี้เห็นว่า เพียงแต่ส่งหนังสือลงทะเบียนตอบรับไปยังผู้ที่ถูกเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ และไม่มีไปรษณีย์ตอบรับส่งกลับคืนมาและไม่มีผู้คัดค้าน ก็ถือว่าผู้มีชื่อดังกล่าวยอมตกลงรับเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคแล้ว นั้น เป็นเรื่องที่พรรคโบราณรักษ์คาดคะเนเอาเอง โดยไม่ได้ความว่าผู้ที่ถูกเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคได้รับหนังสือไปรษณีย์

ลงทะเบียนและยอมรับการเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคแล้วหรือไม่ และข้อบังคับ ข้อ ๓๕ ที่ให้หัวหน้าพรรคมีหนังสือเชิญทางไปรษณีย์ เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในระยะที่กำหนดไว้ในหนังสือให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวมีสมาชิกภาพและให้ลงทะเบียนระบุประเภทสมาชิกไว้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรค เป็นข้อบังคับที่ไม่อาจใช้บังคับเพราะเป็นข้อเสนอแต่เพียงฝ่ายเดียวอีกฝ่ายไม่ตกลงยินยอมด้วย ข้อเท็จจริงไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ที่ถูกเชิญให้เป็นสมาชิกของพรรคโบราณรักษ์ได้ตกลงยอมรับเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรค มติของคณะกรรมการบริหารพรรคที่รับบุคคลจำนวน ๒,๕๕๐ คน เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์จึงไม่ชอบ ถือว่าพรรคโบราณรักษ์ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคโบราณรักษ์

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ